

Sygn. akt XI GC 1013/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 24 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: Maciej Żuchowski

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2018 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa P. Ż.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w S.

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 21 lutego 2018 roku, wydany przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie XI GNc 315/18;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 1013/18

Sprawa była rozpoznana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Dnia 7 lutego 2018 roku powód P. Ż. wniósł przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w S. pozew o zapłatę kwoty 55 000 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od wskazanych w pozwie kwot i dat i kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że wykonał na rzecz pozwanego usługi budowlane, za które pozwany – mimo uznania długu – nie zapłacił.

Dnia 21 lutego 2018 r. roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, zgodnie z żądaniem pozwu.

W przepisany termin pozwany złożył zarzuty od nakazu zapłaty, w których wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że powód wykonywał prace nieterminowo, wobec czego został obciążony karami umownymi za opóźnienie, które strona pozwana potrąciła z wierzytelnością objętą pozwem.

W odpowiedzi na zarzuty strona powodowa wskazała, że pozwana zobowiązała się nie dochodzić kar umownych za opóźnienie, a potrącenie jest nieskuteczne także dlatego, że ewentualne wierzytelności pozwanej z tytułu kar nie stały się wymagalne.

Na rozprawie pozwana wskazała, że oświadczenie o nieobciążaniu powoda karami zostało złożone niezgodnie z obowiązującymi w pozwanej spółce zasadami reprezentacji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód wykonywał dla pozwanej prace związane z montażem wentylacji. W związku z wykonanymi pracami powód wystawił pozwanej faktury:

- z dnia 21 lipca 2017 r. na kwotę 7000 zł z terminem płatności 4.08.2017 r., z czego pozwana zapłaciła 500 zł;
- z dnia 15 września 2017 r. na kwotę 40.000 zł z terminem płatności 22.09.2017 r. – na poczet tej faktury pozwana zapłaciła w dniu 4.12.2017 r. 20.000 zł i w dniu 18.01.2018 r. 10.000 zł;
- z dnia 21 października 2017 r. na kwotę 2500 zł z terminem płatności 26.10.2017 r.,
- z dnia 9.11.2017 r. na kwotę 35.000 zł z terminem płatności 23.11.2017 r.,
- z dnia 15.11.2017 r. na kwotę 1000 zł z terminem płatności 29.11.2017 r.

Niesporne, nadto faktury z potwierdzeniami przelewu k. 13-25,

Pismem z 4 stycznia 2018 r. pozwana zobowiązała się zapłacić na rzecz powoda kwotę 65.000 zł w terminach: do 17.01.2018 r. 25.000 zł, do 31.01.2018 r. 40.000 zł.

Dowód: pismo k. 4.01.2018 r.

W dniu 2 lutego 2018 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 55.000 zł.

Dowód: pismo k. 25-26

Dnia 27 marca 2017 r. powód zawarł z pozwaną umowę, mocą której zobowiązał się wykonać prace dotyczące wentylacji przy przebudowie i termomodernizacji budynku biurowego na działce (...) obr. (...) Ł., przy ul. (...) w S.. Wynagrodzenie powoda wynieść miało 75.000 zł netto (§ 11). W § 3 wskazano, że etap I prac winien być wykonany do 21.04. (...), a etap II – do 30.06.2017 r.

W § 15 ust 3 wykonawca zobowiązał się zapłacić kary umowne, m.in. za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 0,5% wynagrodzenia ustalonego w umowie za każdy dzień opóźnienia. Umowę podpisał za pozwaną G. R..

Niesporne, nadto umowa k. 38-44;

Pismem z 10.10.2017 r. pozwana poinformowała powoda, że prace z ww. umowy powinny być już zakończone i wezwała do zakończenia prac. Wskazano, że brak pracownikowi brak postępów zmusza inwestora do naliczenia umownych kar.

Dowód: pismo k. 46

Prace związane z ww. umową zostały protokolarnie odebrane przez pozwaną w dniu 6.11.2017 r.

Dowód: protokół odbioru k. 47

Pismem z dnia 1 lutego 2018 r. pozwana poinformowała powoda, że obciąża go karami umownymi w łącznej kwocie 57.750 zł, na co składa się kwota 9375 zł za 25 dni opóźnienia realizacji etapu I umowy i 48375 zł za 129 opóźnienia w realizacji etapu II.

Poinformowano powoda, że pozwana dokonuje potrącenia wierzytelności przysługującej spółce z tytułu kary umownej w wysokości 57750 zł z wierzytelnością powoda w kwocie 55.000 zł. W wyniku potrącenia obie wierzytelności umarzają się w wysokości wierzytelności niższej, tym samym wezwano powoda do zapłaty kwoty 2750 zł w terminie 3 dni od otrzymania pisma. Do pisma załączono notę księgową z 8 lutego 2018 r. opiewającą na 57750 zł, bez wypełnionego terminu płatności. Zarówno pismo, jak i notę podpisał G. R.. Dokumenty te powód odebrał 9 lutego 2018 r.

Dowód: pismo k. 48-49, nota k. 50, potwierdzenie nadania i odbioru k. 51-52

Uprawnionym do reprezentacji pozwanej spółki jest (...) spółka z o. o., a uprawnionym do reprezentacji spółki (...) sp. z o. o. są obaj członkowie zarządu działający łącznie lub członek zarządu wraz z prokurentem, jednak reprezentacja łączna nie jest wymagana, gdy dotyczy rozporządzenia prawem lub zaciągnięcia zobowiązania do świadczenia o wartości do kwoty 20.000 zł.

Członkami zarządu (...) sp. z o. o. są M. M. i G. R..

Dowód: odpisy KRS k. 9,10

Pismem z 4 stycznia 2018 r. M. M., działając w imieniu pozwanej, oświadczył, że nie obciąży powoda żadnymi karami finansowymi za prace przy ul. (...) w S..

Dowód: pismo k. 190

Sąd zważył, co następuje

Powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się od strony pozwanej uregulowania należnego mu wynagrodzenia za wykonane prace, związane z montażem instalacji wentylacyjnych. Podstawę prawną żądania stanowi zatem art. 627 k.c., zgodnie z którym przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Poza sporem w niniejszej sprawie było wykonanie przez powoda prac, w związku z którymi wystawione zostały załączone do pozwu faktury. Pozwana tego nie kwestionowała, podnosząc wyłącznie zarzut potrącenia. Ponieważ zarzut ten zakłada istnienie wierzytelności przeciwstawnej, stanowisko pozwanej, niezależnie od dowodów załączonych do pozwu, stanowi przyznanie, że powód wykonał prace zgodnie z wystawionymi przez siebie fakturami.

Strona pozwana zarzuciła, że roszczenie powoda wygasło wskutek dokonanego potrącenia z wierzytelnością wzajemną pozwanego z tytułu kar umownych.

Tym samym istota niniejszego sporu sprowadzała się do oceny skuteczności podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu potrącenia (a ściślej wygaśnięcia zobowiązania wskutek dokonanego potrącenia).

Zgodnie z art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.)

Wierzytelność, przedstawiona przez pozwaną do potrącenia, to wierzytelność z tytułu kar umownych. Podstawę prawną stanowi więc w tym zakresie art. 483 k.c. Pozwana przedstawiła pismo, zawierające oświadczenie o obciążeniu powoda karami umownymi z jednoczesnym oświadczeniem o potrąceniu i notą obciążeniową. Jednakże ani pismo informujące o obciążeniu karami, ani nota obciążeniowa nie zawierają wskazania terminu, do którego należności z tytułu kar mają być przez powoda zapłacone. Zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Pismo pozwanej zawiera wyłącznie wskazanie terminu do uiszczenia pozostałej po ewentualnym potrąceniu kwoty, natomiast nie został przez pozwaną wyznaczony żaden termin na zaspokojenie żądania w kwocie 55.000 zł. Tym samym wierzytelność pozwanej w tej części nie stała się wymagalna, a skoro warunkiem potrącenia jest jednoczesna wymagalność obu wierzytelności, już z tego powodu zarzut pozwanej nie może odnieść skutku.

Po drugie, o ile został wykazany czas opóźnienia w wykonaniu II etapu umowy – termin wykonania wynika bowiem z umowy, a dzień faktycznego wykonania – z protokołu odbioru, o tyle nie wykazano zupełnie czasu opóźnienia w wykonaniu I etapu umowy, co oznacza, że obciążenie co do kwoty 9.375 zł nie jest wykazane, jeśli idzie o przesłanki naliczenia kar umownych. Przedstawiciel pozwanej nie udzielił w czasie swojego przesłuchania żadnej konkretnej informacji w tym zakresie, wskazując, że wszelkie dane znajdują się w pismach. Co do drugiej części obciążenia, wątpliwości budzi kwota naliczonej kary w kontekście umownego wynagrodzenia powoda, ponieważ jednak powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie sformułował żądania miarkowania kary, Sąd nie miał podstaw, by kwestię tę rozważyć.

Powód przedstawił oświadczenie, podpisane przez jednego z członków zarządu spółki, będącej podmiotem uprawnionym do reprezentacji pozwanej, które to oświadczenie zawiera zapewnienie, iż powód nie zostanie przez pozwaną obciążony karami umownymi. Oświadczenie to interpretować należy jako zrzeczenie się roszczenia. Pozwana podniosła jednak, iż oświadczenie podpisał tylko jeden członek zarządu, podczas gdy reprezentacja spółki z o. o. jest dwuosobowa, z wyjątkiem zaciągnięcia zobowiązania i rozporządzenia prawem do 20.000 zł. Istotnie, zasady reprezentacji komplementariusza pozwanej, opisane w KRS, wskazują na reprezentację dwuosobową, jeśli idzie o zaciągnięcie zobowiązania i rozporządzenie prawem powyżej 20.000 zł – a kary naliczone przez pozwaną przekraczają tę kwotę. Biorąc pod uwagę, że spółka z o. o. jest komplementariuszem, a więc podmiotem odpowiedzialnym za zobowiązania spółki komandytowej bez ograniczeń (art. 102 k.s.h.), te zasady reprezentacji powinny obowiązywać zarówno w przypadku zaciągania zobowiązania bezpośrednio w imieniu spółki z o. o., jak i wówczas, gdy spółka ta działa jako komplementariusz. Oznacza to jednak konsekwentnie, że pozwana nie może skutecznie potrącić kar umownych – po pierwsze bowiem, sama umowa, w której kary te zastrzeżono, została podpisana przez jednego tylko członka zarządu pozwanej, G. R., (a zaciągnięte w niej zobowiązanie to 75.000 zł netto), a w sprawie brak informacji co do tego, by umowa została później potwierdzona przez drugiego członka zarządu; oświadczenie M. M. o nieobciążaniu powoda karami może być bowiem interpretowane zarówno jako wyraz akceptacji całej umowy pisemnej, jak i jako potwierdzenie wyłącznie istotnych postanowień umowy, tj. jej przedmiotu i wynagrodzenia, bez akceptacji postanowień dotyczących kar umownych. W ten sposób niewykazana pozostaje podstawa naliczenia kar umownych. Po drugie, oświadczenie o potrąceniu, co również jest rozporządzeniem prawem (gdyż prowadzi do wygaśnięcia wierzytelności) także zostało podpisane wyłącznie przez G. R..

Z powyższych względów Sąd uznał, że oświadczenie o potrąceniu złożone w imieniu pozwanej spółki nie doprowadziło do wygaśnięcia wierzytelności powoda. Tym samym nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym należało utrzymać w mocy w całości (art. 496 k.p.c.). O odsetkach od poszczególnych kwot w nakazie orzeczono zgodnie z art. 7 ust 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, uwzględniając przewidziane w fakturach terminy zapłaty i dokonane przez pozwaną wpłaty.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych przez strony dokumentów. Zeznania przedstawiciela pozwanej nie wniosły do sprawy istotnych informacji. Wnioski dowodowe złożone na rozprawie podlegały oddaleniu stosownie do art. 493 § 1 zdanie 3 k.p.c. – przesłuchanie dodatkowych osób prowadziłyby do zwłoki, zaś pozwany nie wykazał, że nie mógł złożyć tych wniosków wcześniej. Natomiast wniosek o przesłuchanie także drugiego członka zarządu podlegał oddaleniu na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. – z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. oraz § 2 ust 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016 r., uwzględniając, że w nakazie zasądzono już na rzecz powoda $\frac{3}{4}$ wynagrodzenia pełnomocnika, opłatę skarbową i opłatę od pozwu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)